

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА

**ЗБІРНИК ТЕЗ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ:**

**«ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ
ОВОЧІВНИЦТВА В СУЧАСНИХ
УМОВАХ»**

2023

УДК 635.635.61 (06)

Затверджено до друку рішенням вченої ради Інституту овочівництва і баштанництва НААН, протокол № 5 від 19.05.2023 р.

Теоретичні і практичні аспекти розвитку галузі овочівництва в сучасних умовах: Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (25 травня 2023 р., сел. Селекційне Харківської обл.) / Інститут овочівництва і баштанництва НААН. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2023. 210 с.

У збірнику тез викладено результати наукових досліджень з питань селекції та генетики, актуальних питань новітніх технологій вирощування, переробки та зберігання продукції овочівництва в різних ґрунтово-кліматичних зонах України та ближнього зарубіжжя; приділено увагу питанням економіки та управління інноваційним процесом.

Для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

Відповідальна за випуск: Л.А. Терьохіна, к. с.-г. н., с. н. с.

Адреса:

62478 Харківська обл., Харківський р-н.,
сел. Селекційне, вул. Інститутська, 1
тел./факс: (057) 748-91-91
e-mail: ovoch.iob@gmail.com, www.ovocho.com

© Національна академія аграрних наук України, 2023

© Інститут овочівництва і баштанництва, 2023

ЗМІСТ

1	Бараболя О.В., Закарлюка Л.Ю. Збереження цибулі ріпчастої залежно від її якості	8
2	Батиров Х. Ф., Бурибаєв С., Хасанов С. Сидерати та врожайність насіння овочевих коренеплодів	10
3	Бєлих О.В., Харченко О.М. Врожайність гібридів огірка при запиленні бджолами породи «Buckfast»	15
4	Біленька О.М. Оцінка селекційних зразків цибулі шалот на стійкість до вірусних хвороб	20
5	Бобер А.В., Набільський Ю.О., Басанко О.В. Вплив сортових особливостей на товарні показники якості бульб картоплі	23
6	Бобось І.М. Оцінка мінливостей фенологічних і морфологічних ознак сортів вігні спаржевої	26
7	Бобось І.М., Матвієнко А.І. Оптимізація площі живлення рослин селери коренеплідної	32
8	Бобось І.М., Чижик А.О. Вплив густоти рослин на формування кореневих бульб сортів батату	35
9	Вітанов О.Д. Проблеми реалізації адаптивного потенціалу часнику ярого	39
10	Гапон Т.М. Вплив системи добрив на урожайність та якість буряка столового	41
11	Гунько С.М., Давиденко А.Ю., Терещенко О.В. Морфологічні властивості бульб картоплі різних сортів та груп стиглості	43
12	Гунько С.М., Давиденко А.Ю., Терещенко О.В. Кулінарні властивості бульб картоплі різних сортів та груп стиглості	46
13	Дидів І.В., Дидів О.Й., Дидів А.І., Лісевич-Залуцька М.Є. Ефективність використання регуляторів росту рослин за вирощування петрушки кореневої в умовах Прикарпаття	49
14	Дидів О.Й., Дидів І.В., Дидів А.І., Мазур І.Б. Ефективність використання регуляторів росту рослин за вирощування капусти цвітної	52

- 15 **Дидів О.Й., Дидів І.В., Дидів А.І., Літинський О.В.** 54
Господарсько-біологічна оцінка гібридів капусти цвітної в умовах Західного Лісостепу України
- 16 **Dubova L., Harbovska T., Dučkена L., Alsiņa I.** 56
Changes in the biochemical composition of tomato fruits during the ripening
- 17 **Zavadska O., Vasyanovych O.** 58
Suitability of carrot different varieties for juice production
- 18 **Завадська О.В., Пархомук Я.Р.** 61
Вплив сортових особливостей на якість плодів помідора
- 19 **Заверталюк В.Ф., Богданов В.О., Заверталюк О.В.** 63
Вплив краплинного зрошення насінників кавуна на урожайність насіння та економічну ефективність його вирощування
- 20 **Ільїнова Є.М., Могильна О.М., Терьохіна Л.А., Рудь В.П., Леус Л.Л.** 66
Напрями інформаційного забезпечення інновацій в овочівництві України
- 21 **Ільїнова Є.М., Могильна О.М., Терьохіна Л.А., Леус Л.Л.** 69
Нові підходи і напрями підвищення ефективності використання наукової продукції і її інформаційно-маркетинговий супровід
- 22 **Карачун В.Л.** 73
Господарсько-біологічний потенціал щеплення рослин помідора в зимових блокових теплицях
- 23 **Кирюхіна Н.О., Новіченко В.А.** 77
Господарська характеристика селекційного матеріалу капусти білоголової пізньостиглої
- 24 **Ковальов М.М.** 79
Вплив складу субстрату на продуктивність томату при гідропонному вирощуванні в умовах захищеного ґрунту
- 25 **Кондратенко С.І., Самовол О.П., Заміцька Т.М.** 85
Пошук нових експериментальних підходів з розширення спектру генотипової мінливості помідора методом фізичного мутагенезу
- 26 **Косенко Н.П.** 88
Насіннева продуктивність томата залежно від удобрення рослин за краплинного зрошення на Півдні України
- 27 **Косенко Н.П., Шабля О.С.** 91
Розроблення методу оцінення і добору генотипів кавуна і дині за стійкістю до УФ-В опромінення

28	Кутовенко В.Б., Кутовенко В.О. Вплив пінцирування на дружність настання технічної стиглості плодів бобу овочевого	95
29	Кутовенко В.Б., Кутовенко В.О. Морфологічні особливості салату посівного (<i>Lactuca sativa</i> L.) в умовах Лісостепу України	97
30	Куц О.В., Іванін Д.В. Порівняльна ефективність різних видів біофунгіцидів за впливом на розвиток основних хвороб перцю солодкого	99
31	Куц О.В., Пилипенко Л.В. Дія біофунгіцидів на ріст, розвиток та урожайність перцю солодкого	102
32	Куц О.В., Семененко С.В., Михайлин В.І. Економічна оцінка та енергетична ефективність застосування різних систем удобрення за вирощування батату	104
33	Куц О.В., Сиромятников Ю.М., Рудим Ю.М. Вплив гуматних добрив на посівні якості насіння цибулі ріпчастої	110
34	Лебединський І.В. Вирощування гібридів помідора селекції іноземних фірм в умовах відкритого ґрунту лісостепової зони України	112
35	Марценюк Я.Ю. Дослідження впливу регуляторів росту на поширення та розвиток хвороб картоплі	115
36	Мельник О.В., Щербина С.О., Даценко С.М. Ефективність мікробного препарату Мікохелп за вирощування часнику озимого	120
37	Михайлин В.І. Вплив системи удобрення на вміст хлорофілу в листках рослин буряка столового	123
38	Несин В.М., Хареба О.В., Позняк О.В. Результати досліджень сорту шавлю кислого Старт у перший рік вегетації за широкорядного способу вирощування	125
39	Овчіннікова О.П. Цінність коренеплодів у здоровому харчуванні людини	130
40	Писаренко Н.В., Сидорчук В.І., Захарчук Н.А. Вивчення ефекту гетерозису та успадкування кількісних і якісних ознак в перспективних гібридів картоплі	132

41	Pozniak O.V., Ptukha N.I. Cucumber varieties nizhyns'kyi mistsevyi – an innovative product in modern conditions ¹³⁸	141
42	Позняк О.В., Касян О.І., Чабан Л.В., Кондратенко С.І. Збагачення генофонду <i>Phaseolus lunatus</i> L.	148
43	Позняк О.В., Касян О.І., Чабан Л.В., Кондратенко С.І. Поширення у вітчизняному овочівництві <i>Valerianella locusta</i> L.: селекційний аспект	150
44	Польовий А.М., Барсукова О. А., Івасенко О.С. Оцінка впливу кліматичних змін на агрокліматичні умови вирощування томатів Одеської області	152
45	Птуха Н.І., Позняк О.В., Дяченко Н.М., Сергієнко О.В. Конкурентоспроможний сорт огірка посівного ніжинського сорто типу	156
46	Рудь В.П., Куц О.В., Могильна О.М., Терьохіна Л.А., Ільїнова Є.М. Стан органічного виробництва продукції в Україні	158
47	Сергієнко О.В., Радченко Л.О., Гарбовська Т.М., Солодовник Л.Д. Скринінг та моніторинг нових партенокарпічних гібридних комбінацій огірка за рівнем стиглості	162
48	Сергієнко О.В., Шабетя О.М., Ліннік З.П., Сергієнко М.Б. Вихідний матеріал для селекції високоінтенсивних сортів і гібридів кавуна	165
49	Сєвідов В.П. Формування врожайності помідора за використання фунгіциду	168
50	Силенко О.С. Екзотичні форми <i>Lactuca sativa</i> L. дуболисткової групи <i>Oakleaf</i> в колекції Устимівської дослідної станції рослинництва	170
51	Сиромятников Ю.М., Мозговський О.Ф., Куц О.В. Вплив локального глибокого чизелювання ґрунту на опір penetрації в овоче-кормовій сівозміні	172
52	Сич З.Д., Кубрак С.М., Шубенко Л.А. Проблеми вирощування овочів в Україні під час війни	178
53	Слободяник Г.Я., Тернавський А.Г., Войцехівський В.І. Продуктивність цибулі порей залежно від обробки фульвогуміном	182

- 54 **Тернавський А.Г., Щетина С.В., Слободяник Г.Я., Кецкало В.В., Гулей С.С.** 184
Урожайність та товарна якість огірка гібрида Кібрія залежно від регуляторів росту в умовах плівкової теплиці
- 55 **Тернавський А.Г., Щетина С.В., Слободяник Г.Я., Кецкало В.В., Фецик Б.В.** 187
Продуктивність шпалерного огірка гібрида Джустіна залежно від мульчування та регулярності збирання плодів в умовах Лісостепу України
- 56 **Фесенко Л.П., Позняк О.В.** 190
Нові сорти цибулі городньої селекції дослідної станції «Маяк» ІОБ НААН
- 57 **Філон В.І.** 192
Діагностика мінерального живлення огірків при вирощуванні їх у ґрунтових теплицях
- 58 **Чабан Л.В., Позняк О.В., Кондратенко С.І.** 195
Розширення генофонду салату посівного листкового за рахунок прискореного створення ліній методом хімічного мутагенезу
- 59 **Чефонова Н.В., Іванін Д.В.** 198
Тестування насіння квасолі овочевої із застосуванням водних витяжок з квасолі і супутніх рослин в лабораторних умовах
- 60 **Шабля О.С., Косенко Н.П.** 205
Економічна ефективність вирощування гарбуза мускатного в умовах Південного Степу України
- 61 **Яровий Г.І., Гордієнко І.М., Калашник І.М.** 209
Збереженість гібридів цибулі ріпчастої

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЇЇ ЯКОСТІ

Бараболя О.В., Закарлюка Л. Ю.
Полтавський державний аграрний університет
E-mail: Olga.barabolia@ukr.net

Цибуля ріпчаста – одна з найпоширеніших та популярних овочевих культур, особливо ми відчули це в цьому році, після того, як окупанти захопили південні області нашої країни. Цибуля ріпчаста це культура довготривалого зберігання [1]. Як відомо, виробництво овочевої продукції в Україні має сезонний характер, тому лише від 15 до 20% вирощеного врожаю овочевих надходить до споживачів у свіжому вигляді. Переважно частина цибулі зберігається у спеціальних сховищах протягом певного періоду. Термін зберігання овочевої продукції значною мірою залежить від якості отриманого врожаю та подальших умов її зберігання в сховищах. Найкраще зберігати якісну, стандартну продукцію з високим вмістом біохімічних показників. Наукова спільнота постійно знаходиться в пошуку шляхів та способів поліпшення якості овочевої продукції та зниження втрат під час зберігання [1].

Досліджуючи літературні дані значущості якості та пов'язаної з нею лежкістю та збереженістю овочів від умов вирощування і метаболічних процесів, що відбуваються в процесі вегетації, можна підвести до п'яти груп чинників, які впливають на лежкість: товарознавчу, споживчу, біологічну, агротехнічну, мікробіологічну. Будь-яке відхилення хоч одного з вказаних чинників будуть вносити розлад більшою чи меншою мірою в процеси обміну речовин, може послабити рослини, знизити продуктивність і відповідно позначиться на лежкості овочів. Тому ми вирішили провести необхідні дослідження по вивченню лежкості цибулі ріпчастої залежно від товарної якості [2].

Цибулю ріпчасту, вирощену в умовах нашого приватного господарства, яку будуть закладати на довготривале зберігання, що буде визначати вихід стандартної продукції під час завершення процесу зберігання буде фактором, котрий визначатиме строки та якість її зберігання [3].

Для проведення дослідження ми взяли найпопулярніші серед сільгоспвиробників сорти цибулі ріпчастої. До складського приміщення на зберігання заклали сорт цибулі ріпчастої Стригунівська. Цибуля Стригунівська – середньостиглий, швидкостиглий, транспортабельний сорт. Вегетаційний період 100–110 діб. Цибулини округлі і округловидовжені, щільні, вагою 80–100 г. Відмінності у виході товарної продукції цибулі ріпчастої за різної початкової якості можна було спостерігати вже через місяць після закладання на зберігання, а саме на початку жовтня. Цибулю при закладанні на зберігання перебрали та поділили на: відбірну (або вищий сорт), з розірваними лусками, пошкодженими лусками, з недостатньо висушеною шийкою [3].

Як відомо, механічні пошкодження цибулин помітно будуть збільшувати втрати мас і відповідно знизять вихід товарної цибулі після довготривалого зберігання [2].

Ступінь стиглості цибулин та тривалість стану спокою і лежкоздатність у цибулі ріпчастої буде особливо чітко простежуватися цей зв'язок. Головне, щоб на зберігання закладалась цибуля з повністю висушеною шийкою.

Найбільші втрати маси будуть залежати від початкової якості цибулі, яку закладатимуть на зберігання.

Тому, при проведенні досліджень для написання магістерської роботи особлива увага буде надаватись якості цибулі, а саме вищого сорту, що відповідатиме ДСТУ 3234-9, з урахуванням призначення для тривалого зберігання в умовах овочесховища.

Бібліографія.

1. Барабаш О. Ю., Тараненко Л. К., Сич З. Д. Біологічні основи овочівництва. Київ : Арістей, 2005. 354 с.
2. Жемела Г. П., Шемавньов В. І, Олексюк О. М. Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва. Полтава, 2003. 420 с.
3. Бараболя О. В. Оцінка цибулі ріпчастої за основним господарськими ознаками і властивостями : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (у рамках VIII наукового форуму «Науковий тиждень у Крутах. 2023», 28 лютого 1 березня 2023 р., с. Крути, Чернігівська обл.). ДС «Маяк» ІОБ НААН : у 2 т. Обухів : С. 21–26.